

Силабус навчальної дисципліни
«Політична журналістика»
Освітньо-професійної програми «Журналістика»
Галузь знань: 06 «Журналістика»
Спеціальність: 061 «Журналістика»

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський) рівень вищої освіти
Статус дисципліни	Навчальна дисципліна вибіркового компонента ОП
Курс	1 (перший)
Семестр	1 (перший)
Обсяг дисципліни, кредити ЄКТС/години	4 кредити / 120 годин
Мова викладання	Українська
Що буде вивчатися (предмет вивчення)	Теоретичні основи, актуальні питання і процеси розвитку політичного життя України, Європи і світу, політична журналістика України в епоху Незалежності, класична спадщина європейської та американської політичної журналістики, практичні навички для ефективної, кваліфікованої діяльності у сфері політичної журналістики.
Чому це цікаво/треба вивчати (мета)	Навчальна дисципліна спрямована на формування системи загальнотеоретичних і прикладних знань у сфері політичної журналістики, зокрема вивчення, аналіз та осмислення закономірностей процесів у сучасній політичній системі України, інших країн світу, глибоке розуміння політичних явищ, їх причинно-наслідкового контексту.
Чому можна навчитися (результати навчання)	<ul style="list-style-type: none"> - застосовувати в практичній діяльності різноманітні форми жанрової палітри політичної журналістики (повідомлення, звіт, репортаж, інтерв'ю, коментар, огляд, статтю, політичний портрет та ін.); - проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження; - Брати продуктивну участь у розробленні проєктів документів, що регламентують діяльність в усіх сферах журналістики, обґрунтовувати суспільну потребу в їх прийнятті, прогнозувати результати їх впливу на суспільство.
Як можна користуватися набутими знаннями і уміннями (компетентності)	У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти набуває наступних компетентностей: <ul style="list-style-type: none"> - уміння користуватися теоретичним та понятійним апаратом; - здатність приймати ефективні рішення у сфері журналістики;

	<ul style="list-style-type: none"> - здатність управляти робочими або навчальними процесами у сфері журналістики, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів; - здатність розбиратися в широкому колі політичних проблем, визначати місце і роль різних партій і громадських організацій, а також ЗМІ на політичній мапі держави; - Здатність приймати обґрунтовані рішення; - Здатність розробляти проекти та управляти ними; - здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня. - здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт; - користуватися законодавчою базою, яка регулює діяльність політичного журналіста.
<p>Навчальна логістика</p>	<p>Зміст дисципліни: Політична журналістика: предмет і завдання курсу. ЗМІ як автономний політичний інститут.</p> <p>Етимологія і визначення понять «політика», «журналістика», «політична журналістика», «влада», «публічна особистість», «патерналізм», «соціальний протест», «громадянське суспільство», «політичний конфлікт», «політичний прогноз» та ін. Бінарна роль преси в політичному житті суспільства. Політична журналістика як професія. Унікальна місія політичного журналіста.</p> <p>Історія розвитку політичної журналістики в Україні: зародження незалежної української журналістики на рубежі 80-х – 90-х рр.; подальша «кланізація» українських ЗМІ, початок втрати відвойованої свободи; утиски опозиційної преси, поява цензури та перетворення провладних ЗМІ на засоби пропаганди; засилля темників, тотальна цензура влади; «джинсова свобода» ЗМІ; зміна влади – зміна курсу країни; функціонування ЗМІ в умовах інформаційної війни, масштабних реформ, процесів роздержавлення.</p> <p>Соціально-правова регламентація діяльності ЗМІ в Україні. Конституційний суд України та Європейський суд у розв’язанні конфліктів між учасниками інформаційних відносин. Права та обов’язки журналіста відповідно до Законів «Про інформацію» та «Друковані ЗМІ (пресу) в Україні». Порядок висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування політичними журналістами відповідно до вітчизняного законодавства. Порядок акредитації політичних журналістів відповідно до Закону України «Про інформацію». Основні принципи та норми етичної діяльності політичних журналістів. Етичні норми збору політичної інформації. Етика підготовки політичної інформації до оприлюднення. Норми журналістської етики, що регулюють проведення інтерв’ю з публічною особою, представником влади.</p> <p>Політична інформація – об’єкт діяльності</p>

політичного журналіста. Політична інформація як основний ресурс інформаційного суспільства. Політична інформація: загрози й відповідальність політичного журналіста під час її збору та трансляції. Суб'єкти політичної журналістики. Історичні обставини формування політичної журналістики в Україні. Поняття «політичний плюралізм» та «політична заангажованість». Власники преси та їх інформаційна політика, практика політичного спонсорства. Злиття політичної журналістики – політики – спонсорства. Економічна залежність і професійна свобода політичного журналіста.

Різновиди результативності діяльності політичного журналіста: «дієвість», «ефективність». Історичний досвід результативної діяльності ЗМІ. Теоретична концепція політичного журналіста – «політика демагога» – за Максом Вебером. Ефективність і результативність політичного журналіста за Максом Вебером. Особиста і професійна відповідальність політичного журналіста за Максом Вебером.

Інформаційний містицизм Мішеля Фуко. Дієвість як результат організованого впливу політичної журналістики на масову аудиторію, соціальні інститути, посадових осіб, владу в цілому. Критерії дієвості: спрямованість, кадри, засоби, форми, методи, регіон, аудиторія.

Єдність політичної, соціальної, творчої позиції політичного журналіста. Різноманітність творчого продукту в сучасній політичній журналістиці. Науковість, публіцистичність, літературність у творчій діяльності політичного репортера, інтерв'юера, коментатора, оглядача, публіциста. Природа факту у політичній журналістиці. Методи збирання фактажу. Стадії творчого процесу: задум, концепція, ідея твору. Полеміка в політичній журналістиці: зіткнення ідей, поглядів, інтересів, концепцій, теорій. Політичні ток-шоу та практика газетно-журнальних політичних інтерв'ю як платформа для політичної полеміки.

Жанровий спектр політичної журналістики. Специфіка політичного інформування, політичної аналітики, художньої публіцистики. Лаконізм політичної цитати. Різновиди політичного інтерв'ю у сучасній медіапрактиці. Політичний репортаж. Коментування політичних подій. Громадсько-політична авторська колонка як вираження системних поглядів на політичні процеси. Політичний коментар у блогосфері. Політична стаття. Фактологічна масштабність політичного огляду. Факти, тенденція у політичному огляді: системний і прогностичний аналізи. Політична публіцистика.

Чеська школа політичного репортажу. Концепція репортерської діяльності Егона Ервіна Кіша. Репортаж як форма світогляду та способу життя: антифашистська творчість Юліуса Фучика. Американська школа політичного репортажу на прикладі професійної діяльності

	<p>Джона Ріда. Репортерська діяльність Ернеста Хемінгуея. Громадянська війна в Іспанії в репортажах Ернеста Хемінгуея та Джорджа Оруела. Гюнтер Вальраф і його місце в європейській журналістиці. Найвідоміші цикли репортажів Гюнтера Вальрафа. Традиція німецького репортажу на прикладі творчої спадщини Г. Кромшредера.</p> <p>Види занять: лекції, практичні заняття, самостійна робота.</p> <p>Методи навчання: навчальні дискусії, ділові ігри, написання різножанрових творчих робіт.</p> <p>Під час вивчення дисципліни «Політична журналістика» важливо зосередити увагу не лише на освоєнні теоретичного матеріалу, а й на відпрацюванні практичних навичок журналіста, саме тому більшість практичних занять проводиться у формі редакційної наради, студенти мають можливість обговорювати актуальні теми політичної галузі, з-поміж запропонованих тем обирати найбільш вдалі, проводити аналіз поточного політичного життя, поточних подій тощо. Кожен студент виконує роль журналіста, отримує редакційне завдання й виконує його у встановлені терміни, проводиться редакційне обговорення підготовлених матеріалів.</p> <p>Окрім цього практичні заняття проходять у формі круглих столів, на яких обговорюються проблеми сучасної вітчизняної політичної журналістики, шляхи і перспективи її розвитку, світовий досвід тощо. Неодмінною складовою засвоєння практичних навичок є вирішення кейсів, створення мультимедійних проектів тощо.</p> <p>При вивченні навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання:</p> <ul style="list-style-type: none"> – пояснювально-ілюстративний метод; – метод проблемного викладу; – репродуктивний метод; – дослідницький метод; – порівняльний. <p>Реалізація цих методів здійснюється при проведенні лекцій, демонстрацій, самостійному вирішенні задач, роботі з навчальною літературою, збиранні жанрового досє тощо.</p> <p>Форми навчання: очна, заочна.</p>
<p>Пререквізити</p>	<p>Загальні та фахові знання, отримані на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти.</p> <p>Навчальна дисципліна «Політична журналістика» базується на знаннях таких дисциплін, як: «Вступ до спеціальності», «Політологія», «Історія журналістики», «Журналістські жанри», «Екстремальна журналістика», «Інтернет-журналістика», «Нові медіа», «Медіапсихологія», «Аудіовиробництво», «Відеовиробництво».</p>
<p>Пореквізити</p>	<p>Навчальна дисципліна «Політична журналістика» є базою для вивчення таких дисциплін, як: «Публіцистика», «Інформаційні війни», «Медіакommунікації у міжнародних відносинах».</p>

	Знання з політичної журналістики можуть бути використані при написанні кваліфікаційної роботи.
Інформаційне забезпечення з репозитарію та фонду НТБ НАУ	<p style="text-align: center;">Базова література</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кулеба Д. Війна за реальність: як перемагати у світі фейків, правд і спільнот. К.: Книголав, 2019. 384 с. 2. Мельникова-Курганова О.С. Пропагандистські наративи в політичних комунікаціях // матеріали Міжнародної конференції «Авіа-2023», Київ: НАУ, 2023. С.28.66-28.69. 3. Мельникова-Курганова О. Стратегічні комунікації в контексті смислових війн . Інформація, комунікація, суспільство 2021 [електронний I 741 ресурс] : Матеріали 10-ї Міжнародної наукової конференції ICS-2021. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2021. С.149-150. 4. Мельникова-Курганова О. Нелінійні методи стратегічних комунікацій у смислових та пропагандистських війнах. Journalism, Advertising and PR: European Development Direction. Рига, Baltija Publishing. С. 57-60. 5. Михайлин І. Основи журналістики: 5-е перероблене і доповнене видання. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 496 с. <p style="text-align: center;">Допоміжна література</p> <ol style="list-style-type: none"> 6. Посібник з журналістської етики / [Куликов А., Кузьменко Л., Дворовий М., Дуцик Д., Куц Л.]. К. : Комісія з журналістської етики, 2023. 129 с. 7. Дяченко О. Основні моделі політичної комунікації та їх прояви в сучасну епоху. <i>Вісник Донецького національного університету імені Василя Стуса. Серія політичні науки.</i> №7.2022. С. 23-27. 8. Саморегуляція українських медіа під час дії воєнного стану в Україні. З досвіду роботи Комісії з журналістської етики: Аналітично-довідковий збірник / За заг. ред. Л. Кузьменко, Л. Куц, М. Дворового, О. Погорелова. К.: Комісія з журналістської етики, 2022. 90 с. 9. Demasi M.A., Burke S., Tileagă C. Political Communication: Discursive Perspectives. York, UK: Palgrave Macmillan, 2020. 317 p. 10. Kovalenko, I. P. (2019). Journalistic Objectivity in the Process of Political Elections in the Conditions of Democracy. <i>Visnyk Kharkivskoi derzhavnoi akademii kultury, Seriia: Sotsialni komunikatsii</i>, Issue 54, pp. 101–107. [in English]. <p style="text-align: center;">Інформаційні ресурси в Інтернеті</p> <ol style="list-style-type: none"> 3.3.1. http://www.bbc.co.uk/academy/uk 3.3.2. http://texty.org.ua/pg/chapter/newsmaker/read/40161/40172 3.3.3. Методичні розробки кафедри (в електронному вигляді).
Локація та матеріально-технічне забезпечення	<p>Аудиторний фонд Факультету міжнародних відносин (7 корпус), навчальна лабораторія кафедри журналістики, яка</p>

	оснащена сучасною комп'ютерною технікою та обладнанням для проведення лекційних і практичних занять.	
Семестровий контроль	Диференційований залік	
Кафедра	журналістики	
Факультет	міжнародних відносин	
Викладач(і)		<p>Мельникова-Курганова Олена Сергіївна Посада: доцент кафедри журналістики Факультету міжнародних відносин НАУ Науковий ступінь: кандидат наук із соціальних комунікацій Вчене звання: - Профайл викладача: http://fmv.nau.edu.ua/structure/department_u_a/k_zgurnalistiki/ https://scholar.google.com.ua/citations?user=2aTw9MYAAAAAJ&hl=uk Тел.: 406-77-85 E-mail: olena.melnikova_kurhanova@npp.nau.edu Робоче місце:7.215</p>
Оригінальність навчальної дисципліни	Авторський курс	
Лінк на дисципліну		